SCI-CONF.COM.UA

MODERN SCIENTIFIC RESEARCH: ACHIEVEMENTS, INNOVATIONS AND DEVELOPMENT PROSPECTS

PROCEEDINGS OF IX INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE FEBRUARY 20-22, 2022

BERLIN
2022

MODERN SCIENTIFIC RESEARCH: ACHIEVEMENTS, INNOVATIONS AND DEVELOPMENT PROSPECTS

Proceedings of IX International Scientific and Practical Conference

Berlin, Germany

20-22 February 2022

Berlin, Germany

2022

UDC 001.1

The 9th International scientific and practical conference "Modern scientific research: achievements, innovations and development prospects" (February 20-22, 2022) MDPC Publishing, Berlin, Germany. 2022. 413 p.

ISBN 978-3-954753-03-1

The recommended citation for this publication is:
Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Modern scientific research: achievements, innovations and development prospects. Proceedings of the 9th International scientific and practical conference. MDPC Publishing. Berlin, Germany. 2022. Pp. 21-27. URL: https://sci-conf.com.ua/ix-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-modern-scientific-research-achievements-innovations-and-development-prospects-20-22-fevralya-2022-goda-berlin-germaniya-arhiv/.

Editor
Komarytskyy M.L.
Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring coutries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: berlin@sci-conf.com.ua

homepage: *https://sci-conf.com.ua*

©2022 Scientific Publishing Center "Sci-conf.com.ua" ®
©2022 MDPC Publishing ®
©2022 Authors of the articles

POLITICAL SCIENCES

62. ***Новак Є. Я., Пастухов А. В., Лазоренко М. К.*** 312
УТОПІЯ У ПОЛІТИЧНІЙ КОНЦЕПЦІЇ ТОМАСА МОРА.

PHILOLOGICAL SCIENCES

63. ***Kudinova T. I.*** 319
IMPLEMENTATION OF SEMANTIC STRUCTURES OF NOUNS IN TEXT CORPORA OF SCIENTIFIC AND TECHNICAL DISCOURSE.

64. ***Shapa L. N.*** 323
DISTRIBUTION FEATURES OF CLASSES OF WORDS IN TEXT CORPORA OF SCIENTIFIC AND TECHNICAL DISCOURSE.

65. ***Sobol L.*** 327
LETTERS AS PRIMARY COMPONENTS OF NOMENS.

66. ***Борисенко Ю. А.*** 333
КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ОБРАЗУ УКРАЇНИ В АВСТРІЙСЬКІЙ ПЕРІОДИЦІ.

67. ***Ільчук О. А., Католіченко Г. В.*** 337
ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕКСТІВ НОВИН НА МАТЕРІАЛІ ПОВІДОМЛЕНЬ НІМЕЦЬКИХ ІНФО ФРАГМЕНТІВ.

68. ***Паладьєва А. Ф., Кужель Р. В., Терезюк Н. Ф.*** 342
ФРАЗЕОЛОГІЗМИ ІЗ КОМПОНЕНТОМ RED В АНГЛІЙСЬКОМОВНОМУ МЕДІАДИСКУРСІ ПОЛІТИЧНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ У СВІТЛІ АНТРОПОЦЕНТРИЧНОЇ ПАРАДИГМИ: ЕТИМОЛОГІЧНЕ КОРІННЯ, СЕМАНТИЧНІ АСОЦІАЦІЇ, ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ ДІАПАЗОН.

69. ***Синєгуб С. В.*** 351
ПРАГМАТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ НІМЕЦЬКИХ ПОРТРЕТНИХ ДІЄСЛІВ ТА СПОСОБИ ЙОГО ВІДТВОРЕННЯ.

70. ***Шапочкіна О. В.*** 357
ТИПОЛОГІЯ КАТЕГОРІЇ СТАНУ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.

PHILOSOPHICAL SCIENCES

71. ***Свиридов О. Г.*** 363
ЕКЗИСТЕНЦІАЛЬНО-АНТРОПОЛОГІЧНА ПЕРСПЕКТИВА РОЗГЛЯДУ СИТУАЦІЇ СПАСІННЯ М. ГАЙДЕГГЕРА.

ECONOMIC SCIENCES

72. ***Бичкова С. Ю.*** 365
ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ ДЛЯ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ.

73. ***Гейко Т. Ю.*** 373
ПРІОРИТЕТИ ЗМІНИ БІЗНЕС СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.

ТИПОЛОГІЯ КАТЕГОРІЇ СТАНУ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Шапочкіна Ольга Володимирівна
канд.педагог.наук
доцент кафедри германської філології
Інституту філології
Київського університету
імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

Вступ./Introductions. У сучасному германському мовознавстві категорія стану (далі — КС) є однією з дискусійних і неоднозначно інтерпретованих через суперечливість її природи. Про це неодноразово згадувалося в лінгвістичних студіях (К. Бругман, І. Буніятова, М. Гухман, Б. Дельбрюк, Ю. Жлуктенко, В. Касевич, Г. Красухін, Е. Кубрякова, Г. Пауль, Г. Почепцов, М. Стеблін-Каменський, Я. Тестелець, В. Храковський, С. Шубик, В. Ярцева та ін.).

З одного боку, цю категорію розуміють як відношення дієслівної дії до граматичного суб'єкта, з іншого — як об'єктні відношення дієслова або як усю сукупність суб'єктно-об'єктних відношень у структурі речення. Це органічно випливає зі складності самої категорії, в якій перетнулися шляхи розвитку різних граматичних і лексичних явищ у парадигмі дієслова [Виноградов, 1972,501].

Мета роботи./Aim. Метою нашої наукової розвідки є дослідження типології КС сучасної англійської мови, вивчення можливостей реалізації різних станових форм та їх сукупній взаємодії для подальшого дослідження парадигми КС давньоанглійської мови.

Матеріали та методи./Materials and methods. У пропонованій праці ми розглядаємо КС германських мов відповідно до концепції «перевернутої синхронії» [Ярцева, 1965], що дає змогу відтворити її еволюційний шлях протягом IV–XIII ст. за мовними ареалами — західногерманським та

готоскандинавським. Синхронія, обернена в історію мов окремих ареалів, висвітлює коріння, витоки тих чи тих явищ в їх сучасному стані. Формування будь-якої граматичної категорії відбувається внаслідок дії механізмів (методів), серед яких найчастіше називають тиск мовної системи й принцип аналогії [Буніятова, 2011]. Про феномен мовного тиску, наприклад, пишуть у разі нестабільного стану мови, коли відбуваються радикальні, тектонічні зрушення, у результаті яких утворюються лакуни, необхідність заповнення яких активізує дію системних чинників, гарантів мовної стабільності.

Результати та обговорення./Results and discussion. Граматична КС сучасної англійської мови актуалізує різноспрямований характер щодо носія мови. Для дієслова характерною є співвіднесеність зі словом, що позначає особу або предмет — носія дії. Проте ним може бути як особа (або предмет), яка вчиняє дію (*I ask*), так і особа (або предмет), на яку дія спрямована (*I am asked*). Відповідно до цього англійське дієслово має два стани: активний і пасивний.

Активний стан передає дію, якої зазнає референт. Суб'єкт може виконувати дію, спрямовану на предмет, виражений об'єктом (прямим, безприйменниковим), напр.: англ. *He gripped the edge of the table.* — «Він вхопився за край столу». Суб'єкт може виявитися псевдоджерелом дії, проте форма дієслова при цьому залишається незмінною, напр.: англ. *Her cowardice began to trouble her in a way.* — «Її боягузтво почало непокоїти її якоюсь мірою»; *The door opened.* — «Двері відкрилися». Форми пасивного стану англійської мови оформлені аналітичним способом: AUX (*be*) + PTCPL II. AUX є власне граматичним формантом, який експлікує значення особи, числа, способу й часу, напр.: англ. *Is Has been Is being Would be. Was Had been Was being Would have been. Will be Will have been.* В англійській мові часових форм пасивного стану менше, ніж дійсного, оскільки відсутні граматичні показники таких словоформ, а саме *Future Continuous*, всі форми *Perfect Continuous,* форма *Infinitive Continuous*.

У сучасній англійській мові КС реалізують лише перехідні дієслова, які за

своєю семантикою здатні передати спрямованість дії на об'єкт. Форма пасивного стану може бути утворена від перехідних дієслів, напр.: англ. *I thought that foolishness was all forgotten*. – «Я думала, що нерозсудливість було забуто». *He was afraid of being laughed at, of course.* — «Звичайно, він боявся бути об'єктом насмішок». *He gripped the edge of the table.* — «Він вхопився за край столу».

Будь-яка пасивна конструкція містить два складники: перший — слово, що позначає об'єкт дії, та слово, що позначає дію; другий — дієслово. Таким чином, пасивна конструкція може бути представлена: 1) суб'єктом та об'єктом, напр.: англ. *The door was opened by Smither.* — «Двері були відчинені Смітером»; 2) інфінітивною клаузою, напр.: англ. *Such conditions are being made for the girl to be taken back to her own country.* — «Такі умови змусили дівчину повернутися назад до свого міста»; 3) або партиципіальною, напр.: англ. *There was the noise of chair being pushed back.* — «Це був шум стільця, який впав назад»; 4) комплементарною конструкцією, напр.: англ. *This is the conclusion to be drawn.* — «Це саме той висновок, який має бути зроблено».

З цього випливає, що вказівка на діяча, на продуцента дії в пасивній конструкції зовсім не обов'язкова. Пасивна конструкція англійської мови вживається у тому разі, коли діяч взагалі невідомий або є несуттєвим, напр.: англ. *Visitors are requested to leave their coast in the cloackroom*. — «Відвідувачів просять залишати верхній одяг у гардеробі» [Бархударов, 2005, 145–169].

Англійська КС є суперечливою, і лише дієслівна форма виконує роль вказівника спрямованості процесу в широкому розумінні — і як дія, і як стан від його агенса до інших об'єктів, у співвідношенні з суб'єктом та додатками різних видів, а також обставинами. Структура речення не залежить від розміщення NP, що означає об'єкт або виконавця дії.

У тому разі, коли для вираження теми обрано виконавця дії, спостерігаємо суміщення суб'єкта, теми та агенса, тобто спрямованість процесу матиме «відцентровий характер», що демонструє дієслівна форма активного стану. Однак якщо для вираження теми буде обрано не агенса, то спрямування

процесу набуде «доцентрового характеру»: направленість на об'єкт, що виражений суб'єктом, буде формою пасивного стану.

О. Есперсен відмежував поняття перехідності / неперехідності від використання форм пасивного стану. Щодо останнього, то на його погляд, одна й та сама думка може бути представлена як в активному стані, так і в пасивному, проте у реченні на зразок англ. *Tom beats John* та *John was beaten by Tom* не є абсолютними синонімами. У цьому разі функціонування двох конструкцій не є надлишковою, оскільки дає змогу змінювати точку зору [Jespersen, 1933]. Завдяки цьому увага реципієнта фокусується на суб'єкті, і залежно від інтересів реціпієнта дієслово інтерпретується у тій чи іншій формі – активній або пасивній.

Обидві конструкції не є взаємозворотними. У першій з них у функції референта теми представлено відому з попереднього контексту особу, ту, яка допускає ідентифікацію завдяки анафоричному особовому займеннику, а в другій – тема становить вже відомий предмет; рематичні частини обох конструкцій не збігаються, але дієслово в їх структурі є тим самим (інша справа, що при перекладі дієслово другої конструкції відповідає українському «продаватися»), як, власне, і в пасивній конструкції: англ. *The book is sold*. Окрім того, пасивна конструкція у складі реми увиразнює найбільш інформативну частину висловлення. Якщо тема, в основі якої лежить категорія тотожності, співвідносить висловлення з попереднім знанням і при цьому виокремлюється вихідний пункт інформації, то рема презентує щось нове, на що потрібно звернути увагу.

Відмінності між активною та пасивною конструкціями полягають у взаємозв'язку предмета та дії: предмет або діє (він активний), або зазнає дії (він пасивний) [Степанов, 1981, 123]. Останнє співвідношення є достатньо зручним: можна повідомити про те, що предмет підлягає дії без вказівки на особу предмет, від якого походить дія, тобто темою можна уявити слово, що означає предмет, який зазнає певної дії. Ці відношення репрезентовані різними засобами, проте морфологія англійського дієслова дає змогу вживати його

особливі форми. Відношення предмета та дії є фактами реальної дійсності, тому їх відтворення у ланцюгу «діяч – дія – об'єкт» є універсальним, але вербалізація цієї категорії (діатези) має свої відмітні особливості у кожній окремій мові.

Пасивний стан є у конструкціях, де функцію теми виконує слово, що означає будь-який предмет, залучений у дію: *The book was given to Tom; Tom was given the book.* Остання конструкція властива лише англійській мові. Зокрема, є можливість утворення пасивних конструкцій з неперехідними дієсловами, які допускають поєднання суб'єкта пасивної конструкції, що містить прямий об'єкт, напр.: англ. *He had been given his instructions in private.* Відбувається збіг станової форми пасиву й дієслова у комбінації з PTCPL II, тому другу конструкцію слід вважати варіантом станової форми [Иванова, Бурлакова, Почепцов, 1981, 77].

Двозначність, зазвичай, нівелюється у контексті, адже ніхто не ототожнюватиме дві конструкції з прийменником *by*, які наводить А. Хілл, напр.: англ. *The snow was piled high by the wind. — The snow was piled high by the door* [Hill, 1958, 323].

Висновки./Conclusions. Отже, для сучасної англійської мови важливою є не стільки перехідність дієслова (як у німецькій), скільки його властивість приймати будь-який об'єкт — прямий або непрямий. Дієслова, оформлені у пасивному стані, поділено на типи: 1) однoперехідні, напр.: англ. *To say sth., to hear sth.*, що виконує функцію суб'єкта пасивної конструкції, напр.: англ. *Sth. was said;* 2) двоперехідні, прямим та непрямим об`єктом, які є обов'язковими й для яких властиві дві пасивні конструкції, напр.: англ. *To tell sb. sth., to show sb. sth*. Вибір однієї з конструкцій залежить від того, що є ремою, напр.: англ. *We were shown the film. The film was shown to us*; дієслова із двома об'єктами, один з яких завжди прийменниковий, напр.: англ. *To explain sth. to sb., to describe sth. to sb.* Вони можуть утворювати лише одну пасивну конструкцію, напр.: англ. *The word was explained to us*. Суб'єктом у ній стає тільки прямий об'єкт, а дієслова, що мають лише прийменниковий об'єкт, — перехідні, напр.: англ. *To speak to sb., to look at sb*. Варто зазначити, що, на відміну від інших германських

мов, у сучасній англійській мові у пасивних конструкціях прийменник вживається у кінці речення, напр.: англ. *He was looked at.*

СПІСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бархударов Л. С. Грамматика английского языка / Л. С. Бархударов, Д. А. Штелинг. — Москва, 2005. — С. 67; 145–169.
2. Буніятова І. Р. Шляхи розвитку мовних систем : еволюція і катастрофа / І. Р. Буніятова // Магістеріум: Мовознавчі студії. — Київ, 2011. — Вип. 43. — С. 3–8.
3. Виноградов В. В. Русский язык (грамматическое учение о слове) / В. В. Виноградов. — Москва, 1972. — 476 с.
4. Иванова И. П. Теоретическая грамматика современного английского языка / И. П. Иванова, В. В. Бурлакова, Г. Г. Почепцов. — Москва : Высшая шк., 1981. — 285 с.
5. Степанов Ю. С. Имена, предикаты, предложения: (Семиологическая грамматика) / Ю. С. Степанов. — Москва : Наука, 1981.
6. Ярцева В. Н. Проблема аналитического строя и формы анализа / В. Н. Ярцева // Аналитические конструкции в языках различных типов. — Москва : Наука, 1965. — С. 58–69.
7. Hill A. A. Introduction to linguistic structures / A. A. Hill. — New York : Harcourt, Brace and Comp., 1958. — 323 p.
8. Jespersen O. Essentials of English Grammar : text / O. Jespersen. — London : G. Allen & Unwin LTD, 1933. — 387 p.